

Пад „Пешчаниковог” сајта побуђује на размишљање. За његово обарање оптужени су „националистички хакери”. Након тога, поједини слушаоци су јавили да се емисија чује са сметњама. У исто време, на паркингу испред Б92, ударен је и аутомобил уреднице емисије.

Све је то у делу јавности довело до претеране реакције. Наводно, сви ти догађаји су део истог сценарија, који за циљ има гушење „Пешчаника”. Иза „националистичких хакера” стоји страшна Удба, преживела још из Милошевићевог времена. Она сада за нове господаре ради исти посао као и деведесетих. А „Пешчаник” постао је мета, јер оштро критикује Тадића, Јеремића, владу и „скретање са европског пута”. Како би одбранила „Пешчаник”, „друга Србија” почела је да пише отворена писма председнику републике. У њима се он прозива као најодговорнији. Или ће нешто одмах предузети, или ће својим ћутањем показати да можда и он стоји иза целе акције.

Помало параноидни склоп читаве ствари није тешко уочити. Три нејасна догађаја доводе се у везу и из њих се извлачи закључак о постојању завере, у коју су умешане чак и највише личности. Тако протумачени и повезани, догађаји нарастају до чудовишних размера. У најновијем редакцијском коментару једних новина ауто ударен на паркингу чак се преображава у „постављен експлозив под аутомобил неподобног новинара”! Свака раније изречена критика на рачун „Пешчаникове” једностраности, искључивости, па и говора мржње, сада се тумачи као део опште завере. На крају се и председник ставља пред избор: или ће прихватити као тачну целу ову фантастичну конструкцију или ће својим одбијањем само потврдити да је и он један од завереника.

Обарање сајтова, као резултат техничке грешке или акције малициозних појединаца, општа је појава у „сајбер-простору”. Што је нека мрежна страница изазовнија, то јој се чешће дешавају такви проблеми. Ако одете, рецимо, на сајт „Српског листа” видећете обавештење да је тај сајт „три пута оборен у неколико последњих месеци”. И остали информативно-политички портали имају слична искуства. Генерално, реч је о облику угрожавања нечије имовине и слободе изражавања. Зато се такви поступци означавају као „сајбер криминал”. Али, колико ми је познато, никоме никада није падало на памет да због тога захтева интервенцију председника. „Друга Србија” изгледа мисли да на тако нешто има право.

И другим новинарима, такође, дешавају се озбиљне непријатности са возилима. Недавно смо могли да прочитамо да је „приликом рутинског сервисирања аутомобила чији је власник главни уредник 'Геополитике', Слободан Ерић, установљено да је непознато лице одврнуло централни шраф матице предњег левог точка”. „С обзиром да Ерић нема личних непријатеља”, каже се у саопштењу редакције, „намеће се закључак да су мотиви за угрожавање његове безбедности у вези са уређивачким концептом 'Геополитике’”. Овај лист, међутим, није тражио интервенцију председника републике. Али „друга” Србија јесте.

И, председник је интервенисао. Он је, како јавља Б92, „затражио од надлежних органа да провере информације о ометању емисије 'Пешчаник' и демолирању аутомобила Светлане Лукић, и да тим поводом предузму одговарајуће мере”. Тако је читав догађај заокружен, добивши помало гротескни изглед. Томе су најмање два разлога.

Први разлог је легитимација волунтаризма. У демократским друштвима установе су оне које раде посао. У ауторитарним друштвима, међутим, све зависи од (само)воље личности на врху. Нико у САД не би због обореног сајта слао апел Бараку Обами. „Друга” Србија, међутим, потезући самог председника, квалификује ову земљу као ауторитарну. А ако се председник на такав апел одазове, онда и он, на неки начин, таквој квалификацији даје извесну легитимност.

Друго, где не владају установе, већ волунтаризам, ту су и грађани првог и другог реда. У ауторитарним порецима носилац власти штити само своју клијентистичку структуру. Заштиту уживају „политички пријатељи”, док је према осталима управни апарат равнодушан или непријатељски. Ако се управни апарат покреће због аутомобила новинара А, али не и због аутомобила новинара Б, онда је новинар А грађанин првог, а новинар Б другог реда. То нема везе ни са демократијом, ни са правом.

Али није посао председника да покреће полицијске и Интернет истраге. Запрепашћујуће је да га на тако нешто присиљавају управо снаге које се хвале својим европским опредељењем. Оне као да сматрају да је Србија, све док јој они лично не уруче уверење о „европеизованости”, некакво полудивље, ауторитарно племе. У њему политички победници имају право на све – укључив и да их штити лично председник, док политички губитници немају право ни на шта, чак ни на присуство у јавности. Они не виде да права европеизација Србије значи афирмацију њених установа, не политичке арбитрарности.

Пад сајта и реакције

Пише: Слободан Антонић
среда, 28 јануар 2009 23:12

Пошто је пропагандном злоупотребом створена атмосфера ванредног стања, природно је да је и председник нешто предузео. Али то је очигледно био избор мањег зла. Зла, међутим, неће бити мање све док не увидимо да произвођачи несигурности и ауторитарности у овој земљи нису само малициозни хакери.